

Z Bitcoinu by se jednou mohla stát přestupní měna

O TRENDECH A PŘÍLEŽITOSTECH NEJEN V OBLASTI TRADIČNÍCH INVESTIC, ALE PŘEDEVŠÍM KRYPTOMĚN, JSME SI POVÍDALI S LUBOMÍREM VALÍKEM, KTERÝ PŮSOBÍ JAKO FINANČNÍK V PORADENSKÉ SPOLEČNOSTI DIVERZO, KDE SE VĚNUJE INVESTIČNÍ STRATEGII, VZDĚLÁVÁNÍ A PRÁVĚ KRYPTOMĚNÁM. SOUČASNĚ PŮSOBÍ I JAKO FINTECH ANALYTIK VE SPOLEČNOSTI SAB SERVIS.

Po studiu podnikové ekonomiky na VŠE pokračujete doktorátem na katedře Světové ekonomiky, kde učíte praktický seminář Bitcoin and blockchain. Co nabízí a jaký je o něj zájem?

V rámci předmětu kromě ekonomické teorie testujeme také funkční a uživatelské aspekty různých kryptoměn.

O kurz je velký zájem nejen ze strany studentů, ale i od odborníků z praxe, které si do předmětu pravidelně zvou. A protože učím v angličtině a poslední dva semestry probíhaly online, byla možnost pozvat skvělé hosty nejen z Česka, ale i ze světa.

Na druhou stranu kryptoměnová scéna v ČR je na tak vysoké úrovni, že především místní hosté mají publiku co předávat. Češi provozují nejstarší těžební pool, vyrábějí jednu z nejbezpečnějších peněženek, prodávají kryptoměnové bankomaty do celého světa a máme tu také největší fond na „krypto“ v Evropě.

Čemu dále se v kryptoměnách věnujete?

Kromě výuky ve škole i vzdělávání v rámci poradenské společnosti Diverzo, kde děláme pro klienty skupinové workshopy a individuální poradenství. Poměrně často také doporučujeme digitální aktiva jako malou, ale důležitou součást diverzifikovaného investičního portfolia.

Ale čím dál více mne to táhne k předávání know-how samotným poradcům a dalším finančním profesionálům, protože naši kolegové si zatím nejsou s touto třídou aktiv jistí. Buďto si nejsou jistí, zda se jí mají věnovat, případně neví, kde by měli začít. Vůbec se jim nedívám, nástrah je v tomto vznikajícím odvětví celá řada. Navíc regulátor a státní autority zatím stále kryptoměny považují za šedou zónu, ale i to už se pomalu mění.

Regulátor a státní autority zatím stále kryptoměny považují za šedou zónu, ale i to už se pomalu mění.

Z těchto důvodů jsme založili vzdělávací platformu Diverzo Academy, která pomáhá právě finančním profesionálům a poradcům. Nabídka vzdělávání se bude letos rozšiřovat o vzdělávání v rámci tradičních investičních aktiv, ale již dnes nabízíme kurzy, webináře a osobní školení o kryptoměnách. Naší vlajkovou lodí je interaktivní online kurz o Bitcoinu a blockchainu v rozsahu VŠ předmětu. Ten je součástí akreditovaného vzdělávání EFPA a snaží se kombinovat to nejlepší z výuky na VŠE a z poradenské praxe.

Logickým krokem po teorii a vzdělávání je také praxe. Proto nyní ve spolupráci s jednou z největších českých směnárnu Divex, která umožňuje poradcům provést jejich klienty celým procesem co nejjednodušeji. Ač se v tomto projektu sami angažujeme, tak samotnou směnu a nakládání s kryptoměnami dělat nechceme. Chceme se zaměřovat především na vzdělávání a k tomu jen hledáme cesty, jak samotnou realizaci finančníkům co nejvíce usnadnit.

Objevují se nové trendy jako NFT a další. Můžete nám přiblížit, o co jde a jaké jsou aktuální trendy v celém krypto-odvětví?

NFT je fenomén spojený s možností, jak převádět vlastnictví digitálních souborů, zpravidla obrázků, přes internet, a to bez centrálních autorit a depozitářů. Tato technologie nyní především zjednodušuje obchodování uměleckých děl, která posléze mohou být dále obchodována. Technicky je NFT zpravidla provozovaná na síti Ethereum a jde již dle názvu o nezaměnitelný token (pozn. red.: Non Fungible Token), což znamená že každý má unikátní parametry. To u klasických kryptoměn neplatí. Vlastníte-li více stejných kryptoměn, tak je protistraně jedno, kterou mincí platíte.

Již se objevují první NFT, které vznikly, jako na míru vytvořené pojištění, jež je posléze možné dále obchodovat nebo poskytovat jako kolaterál.

NFT sice sleduji a také je testujeme se studenty na VŠE, ale z investičního pohledu mi smysl nedávají. Zdají se mi příliš rizikové a je těžké předvídat který umělec bude v takto rychle se měnícím prostředí dále prosperovat. Tento trh mi připomíná ICO (pozn. red.: ICO, neboli Initial Coin Offering je obdobou IPO v prostředí kryptoměn) bublinu v roce 2017, kdy retailoví investoři nakupovali (zaměnitelné) tokeny nových projektů v odvětví a doufali, že se z nich stanou lídři trhu. Naprostá většina z nich je dnes bezcenná, anebo už ani neexistují. Je to podobné jako s úspěšností startupů, jen v tomto případě bez jakékoli ochrany investora.

Má NFT nějaký budoucí potenciál? Kde vidíte jeho budoucnost či další vývoj?

Je pravda, že z technologického pohledu vidím právě v NFT zatím neobjevený potenciál. Časem se situace a i valuace zpravidla uklidňují a jak trh dospívá začínají se objevovat nová využití. Nezaměnitelné tokeny totiž nemusí být nutně používány pouze pro sběratelské účely, ale třeba také v dodavatelských řetězcích nebo k finančnímu inženýrství v rámci decentralizovaných financí tzv. DeFi.

Již se objevují první NFT, které vznikly, jako na míru vytvořené pojištění, jež je posléze možné dále obchodovat nebo poskytovat jako kolaterál. V praxi je totiž NFT smlouva o převodu digitálních práv. Jestli má taková smlouva parametry zástavy, opce na budoucí nákup, nebo sázky na vývoj počasí či jiných událostí, je v konečném důsledku jedno.

Co bude hýbat s tímto odvětvím v blízké budoucnosti a na co se můžeme těšit?

Myslím, že se vyplatí sledovat další rozvoj DeFi, tedy decentralizovaných finančních služeb, které fungují již nyní jako paralelní finanční systém k tomu, který je nám dobře známý. V DeFi protokolech bylo před rokem zamknuto zhruba pět miliard dolarů a dnes se již blížíme objemu 100 miliard.

V této oblasti vznikají podobné služby, jako jsou tradiční fintechy jako Zonky nebo Portu. Jen samotné vypořádání těchto služeb se děje automatizovaně na úrovni protokolu a na jednotném globálním trhu, který funguje bez předávání osobních informací provozovatelům těchto služeb. V tuto chvíli nejsou tyto aplikace příliš uživatelsky přívětivé a běžná populace je nepoužívá, jde spíše o takové testovací prostředí, ale je jen otázkou času, kdy se jednotlivé decentralizované aplikace začnou objevovat v ekosystémech regulovaných fintechů, jako je třeba mobilní aplikace Revolut či jeho konkurenti.

FOTO: SAB SERVIS

„Kryptoměnová scéna v ČR je na tak vysoké úrovni, že především místní hosté mají publiku co předávat. Češi provozují nejstarší těžební pool, vyrábějí jedny z nejbezpečnějších peněženek, prodávají kryptoměnové bankomaty do celého světa a máme tu také největší fond na krypto v Evropě,“ doplňuje fintech specialista Lubomír Valík.

Samozřejmě je tato oblast a s ní spojená potenciální anonymita citlivé téma a výzva z pohledu regulátora. Je tedy dobré sledovat i regulaci, která se začne brzy zpřísňovat, především z pohledu zákonů proti praní špinavých peněz a financování terorismu a identifikace zákazníků.

Dalším zajímavým tématem je tzv. Lightning Network, což je nadstavba nad Bitcoinem, která uživatelům umožňuje posílat instantní platby s velmi nízkými poplatky. Navíc je v Lightningu jednodušší programovat různé sofistikovanější úlohy, což nám umožňuje doslova streamovat peníze v reálném čase po celém světě.

Z Bitcoinu by se tak jednou mohla stát přístupná měna, kterou by uživatelé mohli používat ke směně dvou různých aktiv. Jelikož by Lightning bitcoiny drželi pouze v řádech vteřin, tak navíc nepodstupují taková tržní rizika. Ač se tento koncept už dá používat, stále vůbec není jasné, zda se prosadí ve větším měřítku. →

V jaké fázi se nyní nachází trh s kryptoměny? Jaký bude podle vašeho názoru další vývoj?

V květnu přišla korekce zhruba 50 % v případě Bitcoinu, která po výrazném růstu z minulého roku pomohla vyčistit trh od obchodníků, kteří používají vysokou páku. Trh je nyní pravděpodobně připraven pro další růst na podzim a očekává se, že se pokoří hranice 100 tisíc dolarů.

Počátkem korekce jsem očekával, že útlum bude trvat až do konce prázdnin. Usuzoval jsem, že obchodníci uzamknou část zisků a díky rozvolňování a zvýšené proočkovanosti si užijí léta a vrátí se na trh v září. Ostatně i na akciových trzích se často říká „Sell in May and Go Away“. Nakonec to ale vypadá, že trend se otočil už v půlce prázdnin, což nám ukazuje vysokou důvěru obchodníků v další růst. Největší riziko tohoto pozitivního scénáře vidím ve zpřísnění regulace, která může dle rozsahu buďto krátkodobě nebo střednědobě znovu trh ochladit.

Specifikem trhů s kryptoměny jsou tzv. on-chain analýzy. Díky povaze blockchainu, který je ze své podstaty transparentní, můžeme agregovat data o různých typech transakcí a z toho usuzovat, co se na trhu děje. To nám umožňuje porovnávat více aspektů než u trhů s neveřejným přístupem k datům.

Uvedme si příklad on-chain analýzy na srovnání dnešní situace s rokem 2017, kdy přišla výrazně hlubší a delší korekce. V blockchainu můžeme vidět, že od loňského září se významně zvýšil poměr velkých transakcí a zůstatků na účtech. To znamená, že se zvyšuje poměr velkých hráčů na trhu. Tento aspekt je přisuzován tzv. institucionalizaci kryptoměn. Právě nový typ kapitálu od institucí, které se objevily teprve v minulém roce, snižuje cirkulující nabídku kryptoměn na burzách, a to táhne cenu vzhůru.

Jaké jsou nyní investiční příležitosti v tomto odvětví? Není to jen bublina?

Většina projektů jsou v lepším případě „jen“ rizikové startupy v horším sofistikované podvody. Proto doporučujeme téměř výhradně investici do Bitcoinu, případně Etheru, a to ve formě přímého vlastnictví. Ani u takto investičně jednoduchého přístupu je vhodné nepodceňovat přípravu, neboť kryptoměnové transakce jsou ze své podstaty nevratné, a proto se nevyplácí dělat chyby.

Začínají se ale objevovat i první zajímavé regulované investice, u kterých se nám zdá protistrana dostatečně důvěryhodná, abychom ji dokázali doporučit a delegovat na ně investiční rozhodování. Například fond pro kvalifikované investory Rockaway Blockchain Fund nám pro

Vyplatí se sledovat další rozvoj DeFi, tedy decentralizovaných finančních služeb, které fungují již nyní jako paralelní finanční systém k tomu, který je nám dobře známý.

Z Bitcoinu by se tak jednou mohla stát přestupní měna, kterou by uživatelé mohli používat ke směně dvou různých aktiv.

Lubomír Valík, fintech specialista

Působí jako finančník v poradenské společnosti Diverzo, která je partnerem SAB servisu. V Diverzu se věnuje investiční strategii, vzdělávání a také kryptoměny. Současně je fintech analytikem SAB servisu, kde společnosti pomáhá v adaptaci nejmodernějších technologií. Na katedře světové ekonomiky VŠE vyučuje předmět specializovaný na kryptoměny.

některé naše klienty dával smysl, a proto jsme ho doporučovali do portfolií.

Ve společnosti SAB servis radíte v oblasti kryptoměn. Co by o nich poradci měli vědět a co podle vás mají radit klientům?

Pokud chtějí poradci s kryptoměny radit, měli by je nejdříve sami znát a mít vlastní praktickou zkušenost. Doporučil bych tedy začít vzděláváním a otestováním si posílání a přijímání transakcí, až posléze by mělo dojít k rozhodnutí, zda dává smysl se Bitcoinu dále věnovat a zařadit ho do poradenské praxe.

Zdrojů se dá najít na internetu celá řada a zdarma. Nejvíce jich je anglicky. Pokud je pro poradce prioritou šetřit čas, určitě najdou i kvalitní placené platformy a kurzy.

Produktově bych doporučoval zůstat pouze u Bitcoinu, u něhož se odborníci shodnou, že je z technického pohledu nejméně rizikový. Samozřejmě se ale poradci ani jejich klienti nevyhnou tržním rizikům a volatilitě. Zde se zdá nejbezpečnější nespokulovat na prodávání s cílem koupit levněji a v případě korekce počkat, až se cena znovu vrátí na původní hodnoty.

Každý takový cyklus i v případě špatného načasování trvá zhruba tři roky, což je poměrně krátký investiční horizont i pro výrazně méně riziková aktiva, než je bitcoin. Toto tvrzení platí pouze u BTC a o ostatních kryptoměnach to určitě nemusí být pravda.

Jakou část by měly investice do kryptoměn mít v rámci portfolia a jak by mělo vypadat modelové portfolio do dnešní doby?

Kryptoměny by měly zůstat pouze doplňkem portfolia. Je dobré nad nimi přemýšlet kromě zlepšení výnosu také jako nad pojistkou proti stávajícímu finančně-politickému systému. Určitě nechci malovat čerta na zeď, myslím si že současný finanční svět je komplexní moloch, který má vysokou míru setrvačnosti. Na druhou stranu se globální zadlužení většiny států šplhá do takových výšin, že bych si dnes na výhradně státem podporovaná aktiva raději nevsadil. Myslím si, že je potřeba se nad někte-

FOTO: SHUTTERSTOCK.COM

rými prohlášeními politiků a bankéřů zamýšlet nestranně jako pozorovatel a posléze kriticky zhodnotit případné dopady.

Proto většinu klientů doporučujeme co největší míru diverzifikace mezi různé typy a třídy aktiv. Cílem by mělo být diverzifikovat mezi různé typy rizik a žádnému z nich se nevystavovat absolutně. Z veřejně obchodovatelných aktiv dává podle nás smysl investovat především do nízkonákladových akciových ETF, také může dávat smysl zařadit neveřejně obchodovatelná aktiva přes různé FKI, ale jen když klient zvládá pracovat s horší likviditou a poradce dokáže sám analyzovat kvalitu těchto fondů. Některé z nich mohou být opravdu rizikové.

Některí naši klienti také sami poskytují P2P půjčky. V tom jim nebráníme, ale sami se o tuto oblast příliš nezajímáme. Dále z alternativ zařazujeme fyzické zlato a již zmíněná digitální aktiva, a to v rozmezí 2,5 až 7,5 % investičního majetku. V neposlední řadě pracujeme také s externím financováním banky na nákup investičních nemovitostí, protože cizí peníze se nám zdají levnější než vlastní. Investiční byty jsou ale dost specifické a dávají smysl pouze pokud je klient ochotný se o takovou nemovitost sám alespoň částečně starat.

Samozřejmě je potřeba, aby klient držel i část majetku v hotovosti, a to nejen z investičních důvodů, ale také aby se cítil sám komfortně. Hotovostí nyní nahrazujeme dluhopisovou část portfolia investičního stupně, a to až na výjimku protiinflačních státních dluhopisů ČR. Mít

Pokud chtějí poradci s kryptoměnami radit, měli by je nejdřív sami znát a mít vlastní praktickou zkušenost. Produktově bych doporučoval zůstat pouze u Bitcoinu, u něhož se odborníci shodnou, že je z technického pohledu nejméně rizikový. Samozřejmě se ale poradci ani jejich klienti nevyhnou tržním rizikům a volatilitě.

Největší riziko pozitivního scénáře vidím ve zpřísnění regulace, která může dle rozsahu buď krátkodobě nebo i střednědobě znovu trh ochladit.

hotovost se hodí i pro případ chytrých dokupů ve chvílích, kdy na akciových trzích krátkodobě nastává panika, která bývá často posléze umlčena centrálními bankami a vládami. Dá se totiž očekávat, že budou problémové trhy dále „létat“ nově vytištěnými penězi.

Jaké makroekonomické trendy se vyplatí nyní sledovat?

Nyní sledujeme vývoj nakažených covid-19, který zřejmě na podzim znovu vzroste. Spolu s tím je důležité pozorovat politiky a centrální bankéře. Pokud by mělo docházet k dalšímu uzavírání ekonomiky a s tím spojené masivní tisknutí peněz, bude se opět dařit především technologickým akciím a kryptoměnám. Pokud se ale větším restrikcím vyhneme a ekonomice se bude dařit, tak bude důležité sledovat vývoj inflačních očekávání a s tím spojený následný růst úrokových sazeb. Nepřestane-li inflace růst jako doposud, tak by měli investoři omezovat růstové akcie a nahradit je raději hodnotovými. Udělal bych tak již nyní v případě, pokud investoři nemají dostatečně dlouhý investiční horizont.

Napadá vás ještě něco důležitého na závěr?

Pokud by někoho mé názory inspirovaly, tak bych chtěl snad jen zmínit, že by si každý čtenář měl před investicí udělat svůj vlastní výzkum. Mé názory nejsou individualizované investiční doporučení. Je potřeba přihlídnout k aktuální finanční situaci a k rizikovému profilu každého klienta individuálně. |